

KLUB GAZA

R Z E K A

R O K U

Klub Gaja łączy ludzi i rzeki

Jesteśmy polską, nowoczesną organizacją ekologiczną, która od ponad ćwierć wieku buduje Pokolenie EkoXXI. Poprzez szeroko rozumianą edukację zachęcamy różne środowiska i społeczności do rzeczywistych działań na rzecz ochrony przyrody i poszanowania praw zwierząt.

Od 11 lat realizujemy program „Zaadoptuj rzekę” angażując Polki i Polaków do działań dla rzek, potoków, jezior i Morza Bałtyckiego. Adoptując rzekę – lub inny dowolny akwen – ludzie otaczają ją opieką, poznają jej walory przyrodnicze, kulturowe i społeczne, podejmują działania na jej rzecz i zachęcają innych do jej ochrony i poprawy stanu jakości wód. Konkurs Rzeki Roku jest częścią tego programu. Dzięki niemu odkrywamy niezwykle miejsca nad rzekami i ich związki z ludźmi.

Beata Pawlikowska, dziennikarka i podróżniczka, ambasadorka konkursu Rzeki Roku:

Pokochałam rzeki podróżując po Amazonii w Ameryce Południowej. Tam rzeka jest jedyną drogą, a indiańskie czółno jedynym możliwym środkiem transportu. Dla ludzi mieszkających w dżungli każda rzeka jest bardzo cenna, bo przynosi świeżą wodę i ryby, jest jedynym miejscem do kąpieli, mycia i prania. I myślę, że jest tak nie tylko w dżungli amazońskiej. Każda polska rzeka to cud. Jestem o tym jeszcze bardziej przekonana po przeczytaniu pasjonujących opisów jedenastu finalistek konkursu Rzeki Roku. Gratuluję i dziękuję tym, którzy z taką pasją dbają o przyrodę wokół swojego domu – o ryby, drzewa, ptaki i kwiaty. I oczywiście o rzeki, które dają lepsze życie nie tylko roślinom i zwierzętom, ale także nam, ludziom.

Rzeka Bug – finalistka konkursu Rzeki Roku 2014

Są ludzie, którzy kochają rzeki i otaczają je opieką. Są z nich dumni i opowiadają o nich innym. Właśnie dla tych ludzi i ich rzek Klub Gaja ogłosił konkurs Rzeki Roku.

Zapraszamy do zgłaszania swoich kandydatek do tytułu Rzeki Roku 2015. Szukamy rzek ważnych dla przyrody, historii czy kultury. Takich, które łączą oraz inspirują ludzi.

Urszula Kontowska, prezes Fundacji PKO Banku Polskiego: *Kolejne lata współpracy na poziomie strategicznym przyczyniają się do systematycznej zmiany społecznej. Po sukcesie projektu „Zaadoptuj rzekę”, czas na konkurs Rzeki Roku. Charytatywna Karta Inteligo Visa payWave „Dobro procentuje” to przykład mariażu dobroczynności i bankowości. Dzięki klientom, płacącym za zakupy prowadzoną przez PKO Bank Polski kartą Inteligo, Bank wspiera edukację ekologiczną w Polsce. Trzymamy kciuki, aby projekty Klubu Gaja, tak jak dobro procentowały w świadomości Pokolenia EkoXXI wieku.*

Wybieramy Rzekę Roku 2015

Od trzech lat organizujemy konkurs Rzeki Roku, który jest ważnym elementem programu „Zaadoptuj rzekę”. Ogłaszając konkurs postawiliśmy sobie za cel zainteresowanie społeczności lokalnych walorami rzek, nad którymi mieszkają. Chcemy, byście poznawali „od nowa” Wasze rzeki, ich walory przyrodnicze, wpływ na historię, odkrywali obszary cenne przyrodniczo, badali konteksty kulturowe i społeczne rzek. Dzięki konkursowi Waszą rzekę poznają internauci z całej Polski. Uhonorujemy zarówno zgłaszającego zwycięską rzekę, jak i samorząd lokalny, na terenie którego płynie.

Działania dla rzek prowadzimy po to by budować i przypominać związki, jakie łączą człowieka z rzekami. Rzeki symbolizują zarówno siły dobroczynne, jak i niszczące. Jest w nich życie, odrodzenie i moc, a także przeszkody i niebezpieczeństwa. Są w ciągłym ruchu, tworzyły i tworzą szlaki różnych przepływów, a ich dzieje są splecione z losami ludzi. Dlatego w konkursie Rzeki Roku doceniamy opowieści o rzekach, które są świadectwem wagi Waszych uczuć, emocji jakimi obdarzacie rzeki i głębokiej relacji człowieka z przyrodą.

Jacek Bożek, założyciel i prezes Klubu Gaja: *Konkurs Rzeki Roku to inicjatywa, w której bez budowania szerokiego konsensusu wokół tej idei nie ma większej szansy na sukces. Wiele w tym projekcie zależy od tego, czy wokół zgłoszonego do konkursu odcinka rzeki udaje się stworzyć porozumienie różnych ludzi, firm, instytucji, organizacji zainteresowanych wspólnym i aktywnym działaniem. Okazuje się, że rzeki mogą być spoiwem budującym porozumienie. Bardzo mnie to cieszy, bo Klubowi Gaja zależy na budowaniu kapitału społecznego w Polsce.*

Dlaczego warto zgłosić swoją kandydatkę?

Udział w konkursie Rzeka Roku to szansa na upowszechnienie walorów przyrodniczych, turystycznych i kulturowych rzeki, ale także miasta, wsi czy całego regionu. To bodziec do organizowania przyciągających turystów pikników, happeningów i festiwali. To także wreszcie okazja do zintegrowania wokół rzeki lokalnego społeczeństwa. Wilga, jedna z najpiękniejszych rzek Mazowsza, płynie wśród łąk i lasów meandrując, tworzy siedlisko dla wielu gatunków zwierząt i roślin. Gdy pojawił się pomysł uregulowania Wilgi, ludzie stanęli w jej obronie. Przyjaciele Wilgi zgłosili ją do konkursu Rzeka Roku, by zwrócić uwagę na jej naturalne piękno. Udział w konkursie wzmocnił kampanię na rzecz ocalenia tej niezwykle ciekawej rzeki.

Paweł Grzybowski, Klub Gaja koordynator programu „Zaadoptuj rzekę”: *Konkurs Rzeka Roku aktywizuje i integruje społeczność. Naprawdę nie jest łatwo zdobyć kilka tysięcy głosów od internautów, a rzekom biorącym udział w naszym konkursie dzięki ogromnej mobilizacji wielu ludzi to się udaje. Rzeka jednoczy nie tylko w czasie głosowania, przy okazji konkursu powstają różne grupy fajnych ludzi. W zeszłorocznej edycji konkursu Rzeka Roku wygrała Rawka, ludzie znad tej rzeki wybierają się teraz nad Świder, który zajął drugie miejsce. Nie zapominajmy także, że Rzeka Roku to projekt promujący region, przez który przebiega odcinek rzeki zgłoszony do konkursu. Informacje o Rzece Roku pojawiają się w telewizji, radiu, w gazetach, a także na wielu stronach internetowych.*

Rzeka Wilga – finalistka konkursu Rzeka Roku 2014

Lokalne społeczności, organizacje czy szkoły każdy może zgłosić swoją rzekę. W ten sposób można wypromować środowisko, w którym żyjemy i które jest nam najbliższe. O rzeki trzeba dbać i warto je doceniać, bo mają one wiele walorów. Rzeki tworzą jeziora i są głównym ekosystemem dla roślin oraz zwierząt – podkreślił Janusz Dąbkiewicz z Klubu Gaja.
www.polskieradio24.pl

Kto może zgłosić kandydatkę do tytułu Rzeka Roku?

Każdy! Uczelnie, szkoły, przedszkola, koła wędkarskie, samorządy, organizacje społeczne, instytucje, firmy, osoby prywatne. Na zgłoszenia czekamy jeszcze do 2 czerwca 2015 roku. Regulamin konkursu oraz kartę zgłoszenia znajdziesz na stronie www.zaadoptujrzeke.pl

Pamiętaj! Ważne są nie tylko walory przyrodnicze rzeki. W konkursie Rzeka Roku zwracamy uwagę na walory historyczne i kulturowe rzeki, na jej znaczenie dla lokalnej społeczności.

Do 30 czerwca kapituła konkursu wyłoni 11 finalistek. Zwycięska rzeka wyłoniona zostanie w głosowaniu internetowym.

Na zgłoszenia kandydatek do tytułu Rzeka Roku 2015 czekamy do 2 czerwca 2015.

Regulamin konkursu oraz karta zgłoszenia znajdziesz na stronie www.zaadoptujrzeke.pl

Rzeka Bobrza – finalistka konkursu Rzeka Roku 2014

Miss Bobrza – Jej urokowi trudno się oprzeć, choć nie jest ani najdłuższa, ani najgłębsza; leniwie wiję się po ziemi świętokrzyskiej, mijając między innymi słynny Dąb Bartek, sienkiewiczowski Oblęgorek i majestatyczny zamek królewski w Chęcinach. Bobrza to kandydatka na rzekę roku 2014. Czy zostanie tą jedyną? Głosujemy!
www.tvp.pl

Internauci – czas zagłosować!

Zwycięska rzeka wyłoniona zostanie we wrześniu w głosowaniu internetowym. Mobilizujcie się, szukajcie sojuszników. Liczy się każdy głos! Nasza akcja łączy ludzi i wyzwala pozytywne emocje. Prowokująca do wyzwania Noteć, Bug z brzegami tak bardzo gościnnymi dla różnych kultur, wyznań i narodowości, Bobrza, nad którą wróciły bobry, będąca duszą miasta Wisła czy nieuregulowana, dzika Wilga, pełna ryb Słupia czy tajemnicza Narew zdobyły w konkursie Rzeka Roku 2014 po kilkaset głosów. Jeszcze więcej, bo ponad tysiąc głosów, zdobyła płynąca zwinnie Tanew. Trzy najlepsze rzeki: Rawka, Świder i Muchawka zdobyły po kilka tysięcy głosów.

**Internetowy plebiscyt rusza we wrześniu.
Głosy na kandydatki do tytułu Rzeka Roku
2015 można będzie oddać na stronie
www.rzekaroku.pl**

Tak zachęcano do głosowania na rzekę Rawkę

Rzeka Wilga – finalistka konkursu Rzeka Roku 2014

*Ogromne zaangażowanie w głosowanie lokalnej społeczności z różnorodnych środowisk przeszło nasze najśmielsze oczekiwania. Konkurs udowodnił, że to właśnie w ludziach, w ich przywiązaniu do rzek i związanych z nią emocjach, drzemie ogromna siła. Rawka łączy ludzi – jesteśmy z tego dumni – mówiła **Kinga Nowak** z Oddziału Terenowego Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, które zgłosiło Rawkę do konkursu Rzeka Roku 2014.*

Jak wybieraliśmy Rzekę Roku 2014?

W poprzedniej edycji konkursu w nadesłanych zgłoszeniach odwoływaliście się do minionych zdarzeń, tradycji, literatury, do pięknych krajobrazów czy po prostu do radości ze spędzania czasu i wypoczynku nad rzekami. Pisaliście o szlaku papieskim na Słupi kuszącym kajakarzy, o Noteci i przystani, która daje wszystko, co ludziom jest potrzebne do wypoczynku nad wodą, o Muchawce, która zachwyciła Stefana Żeromskiego i tak pięknie o niej napisał w „Przedwiośniu”. Pisaliście o tym, że udaje się zaangażować lokalne społeczności na rzecz rzek. Właściciele gospodarstw agroturystycznych nad Rawką założyli stowarzyszenie i zamiast konkurować, wspólnie zabiegają o turystów. Na ławkach nad jej brzegami bardzo często odbywają się plenerowe lekcje ornitologii, entomologii czy botaniki. Często z udziałem w konkursie Rzeka Roku łączyliście organizację Big Jump lub udział w programie „Zaadoptuj rzekę” Klubu Gaja.

Rzeka Roku 2014

Rawka – rzeka, która łączy, uczy i daje odpoczynek

O tym, że Rawka potrafi połączyć przekonali się ludzie mieszkający w miejscowościach nad jej brzegami. Zaczęli wspólnie dbać o rzekę. Kilka razy do roku zbierają się wolontariusze, którzy sprzątają jej brzegi i nurt. Wśród tych, którzy społecznie postanowili walczyć o czystą przyrodę są różne osoby – od członków PTTK, poprzez służbę leśną po wędkarzy. A jest naprawdę o co walczyć. Rawka jest piękna o każdej porze roku, wytyczono wzdłuż jej brzegów ścieżki spacerowe i rowerowe, na wodzie widać mocno pracujących kajakarzy. Piękne łąki przyciągają miłośników ornitologii i entomologii. Młodzież także często tu zagląda biorąc udział w plenerowych lekcjach przyrody. Właściciele gospodarstw agroturystycznych nad Rawką założyli stowarzyszenie „Partnerstwo Naturowe” i wspólnie zabiegają o turystów.

Rawkę zgłosił Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego – Oddział Terenowy Bolimowskiego Parku Krajobrazowego.

Jak podkreślają organizatorzy, Rawka to ostoja olbrzymiej różnorodności gatunkowej roślin i zwierząt. Jest także rzeką o wybitnych walorach rekreacyjnych, turystycznych i edukacyjnych. Na łąkach nad jej brzegami bardzo często odbywają się plenerowe lekcje ornitologii, entomologii czy botaniki. Stanowi też nie lada wyzwanie dla kajakarzy m.in. przez bobry, które budują na niej naturalne przeszkody.

www.onet.pl

*Podczas internetowego głosowania, co 15 minut sprawdzaliśmy, czy Świder nas nie wyprzedza. Rawka połączyła pracowników i przyjaciół parku, mieszkańców gminy i jej miłośników. Dzięki promocji tysiące osób usłyszało, że mamy piękną i dziką rzekę – podsumował **Hieronim Andrzejewski**, dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego.*

W internetowym głosowaniu zwyciężył fragment Rawki na odcinku we wsi Bartniki, w gminie Puszcza Mariańska (woj. mazowieckie). Oddano na nią 7403 głosy - poinformował we wtorek PAP organizator plebiscytu - Klub Gaja.

www.wyborcza.pl

Rawka – Rzeka Roku 2014

Zgłaszający Rawkę do konkursu Rzeka Roku 2014 – Hieronim Andrzejewski, dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego oraz Stanisław Pytliński Z-ca dyrektora ZPKWŁ

Świder na odcinku w Otwocku – rzeka, która przywraca świdermajer

II miejsce w plebiscycie Rzeka Roku 2014

W XIX wieku nad Świdrem zbudowano pierwsze charakterystyczne drewniane domy z bogatymi zdobieniami i pięknymi werandami. Tak narodził się unikatowy styl architektoniczny. Świder użyczył mu swojej nazwy i od tamtego czasu świdermajer kojarzył się nieodparcie z Otwockiem – miastem, które w latach międzywojennych stało się cenionym uzdrowiskiem. Jego kuracjusze doceniali piękno rzeki, czyste powietrze i sosnowe lasy porastające brzegi Świdra. W drugiej połowie XX wieku uzdrowisko zaczęło tracić na popularności. Jednak mieszkańcy wierzą w moc rzeki i nie zamierzają załamywać rąk. Założyli Stowarzyszenie „Chodź nad Świder”. Przywracają rzece i uzdrowisku dawną świetność.

Świder do konkursu Rzeka Roku 2014 zgłosiło Stowarzyszenie „Chodź nad Świder”.

Rzeka Świder – finalistka konkursu Rzeka Roku 2014

*Pomimo, że nie udało nam się wywalczyć dla Świdra tytułu Rzeka Roku 2014 i tak czujemy się wygrani! Nadal nie możemy uwierzyć w to, ile osób i instytucji zaangażowało się w głosowanie. Te prawie 7 tysięcy osób, które oddało swój głos, pokazują, że ludziom nadal zależy na Świdrze. Wszyscy udowodniliśmy, że jesteśmy nieobliczalną społecznością lokalną mocno zaangażowaną i zakreconą na punkcie swojego skarbu i dziedzictwa! To bardzo pozytywne i z taką ekipą aż chce się działać – komentuje **Paulina Kobza** ze Stowarzyszenia „Chodź nad Świder”.*

Muchawka w Siedlcach – rzeka, która zachwyciła Żeromskiego

III miejsce w plebiscycie Rzeki Roku 2014

Sam Stefan Żeromski zachwycił się Muchawką tak dalece, że postanowił uwiecznić jej piękno w „Przedwiośniu”. Nawet w granicach miasta rzeka nadal pozostaje nieuregulowana i na swój sposób dzika. Pięknie i magicznie jest tam zwłaszcza po zmierzchu, niezwykle wyglądają rosnące w wodzie drzewa, a wiosną kwitnące kosańce. Można na brzegach rzeki zobaczyć sarny, nad głowami przelatują dzikie gęsi, czasem także żurawie. Nad Muchawką ludzie wypoczywają, organizowane są tam plenery fotograficzne i malarskie.

Muchawkę do konkursu Rzeki Roku zgłosił Zarząd Koła PKE „Podlasie” w Siedlcach.

Rzeka Muchawka – finalistka konkursu Rzeki Roku 2014

*Muchawka obok Rawki i Świdra znalazła się na podium. Cieszymy się bardzo i jesteśmy dumni z rzeki, i mieszkańców, którzy nie zawiedli i zagłosowali na swoją rzekę. Dziękujemy wszystkim głosującym i tym, którzy pomagali w zdobywaniu głosów. Chcielibyśmy, aby na wiosnę, kiedy jest najpiękniejsza, zorganizować Siedleckie Dni Muchawki i tym sposobem zachęcić mieszkańców do jej podziwiania. Chcemy przywrócić Muchawkę siedlczanom – mówi **Barbara Mileszczyk** z Polskiego Klubu Ekologicznego Koło „Podlasie” w Siedlcach.*

Wyniki konkursu Rzeki Roku 2014

W całym konkursie internauci oddali 20 390 ważnych głosów, na stronie odnotowano ponad 100 000 odsłon.

Rawka – 7403, Świder – 6760, Muchawka – 1903, Tanew – 1002, Narew – 806, Słupia – 735, Noteć – 732, Bug – 433, Bobrza – 323, Wisła – 182, Wilga – 111.

Rzeka Tanew – finalistka konkursu Rzeki Roku 2014

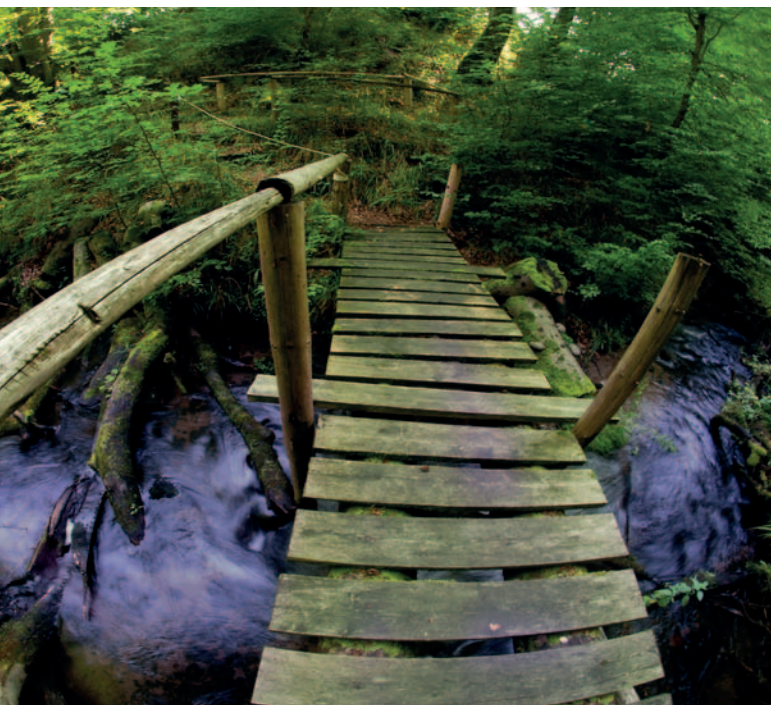
Rzeki kryją skarby

Poszukiwanie ukrytych skarbów to jedna z zabaw, które pamiętamy z dzieciństwa. Są ludzie, którzy tę pasję nieustannie rozwijają, biorąc udział w zabawie geocaching. To międzynarodowa gra terenowa skierowana do poszukiwaczy przygód, którzy za pomocą odbiornika GPS szukają skarbów i odnotowują swoje odkrycia na specjalnej stronie internetowej. Geocaching to także sposób na zwiedzanie ciekawych miejsc, ponieważ skarby (specjalne skrytki) umieszcza się w atrakcyjnych miejscach. Takimi wyjątkowymi miejscami mogą być okolice rzek. Dlatego w serwisie www.geocaching.pl Klub Gaja ukrył skarby nad rzekami, które znalazły się w kolejnych edycjach konkursów Rzeki Roku. Skrytka to pojemnik z niespodzianką i dziennikiem odwiedzin. Poszukiwanie ukrytych skrytek może stać się niezwykłą przygodą i spotkaniem z rzekami, które mają swoją wyjątkową historię i są ważne dla lokalnej społeczności. Zapraszamy do ich odkrywania. Może ukryte są w Waszej okolicy?

Klub Gaja ukrył skarby przy rzekach, które znalazły się w kolejnych edycjach konkursów Rzeki Roku. Więcej informacji w serwisie www.geocaching.pl

Działaj z Klubem Gaja

- Każdy może zostać wolontariuszem Klubu Gaja. Zbieraj z nami podpisy pod petycjami, rozdawaj nasze materiały, zaproś nas z wykładem lub wystawą, polecaj nasze kampanie i programy.
- Włącz się w program „Zaadoptuj rzekę”, otocz opieką wybraną rzekę (lub dowolny akwen). Zorganizuj sprzątanie jej brzegów albo piknik nad wodą. Każde działanie ekologiczne może mieć związek z rzeką. Zorganizuj BIG JUMP. Wyślij zgłoszenie swojej ulubionej rzeki do konkursu Rzeka Roku.
- **Dołącz do nas na Facebooku** – bądź na bieżąco, udostępniaj znajomym nasze banery, teksty, zdjęcia, promuj nasze akcje i kampanie – facebook.com/Klub.Gaja

Rzeki (od lewej) Słupia i Wilga – finalistki Rzeki Roku 2014

Dzięki zaangażowaniu ponad 172 tysięcy osób w latach 2005–2014 zaadoptowano 688 rzek, strumieni, jezior, potoków i stawów, a także Bałtyk w 1295 miejscach w Polsce.

Zaadoptować rzekę – lub inny dowolny akwen – oznacza zainteresować się nią, poznać jej walory przyrodnicze, kulturowe i społeczne, podejmować działania na jej rzecz i zachęcać społeczności lokalne do jej ochrony i poprawy stanu jakości wód.

Pomagaj chronić polskie rzeki

- Możesz pomóc nam finansowo, liczy się każda złotówka. Ważne są zarówno regularne wpłaty, jak i jednorazowa pomoc. Darowizny możesz wpłacać na konto: 90 2030 0045 1110 0000 0067 3120
- Możesz przekazać nam swojego podatku. Wystarczy, jeśli w rocznym zeznaniu podatkowym w odpowiedniej rubryce wpiszesz nasz KRS: 0000120069

- Możesz używać karty Inteligo Visa payWave „Dobro procentuje”. Inteligo przekazuje część swoich dochodów z Twoich transakcji bezgotówkowych na wybraną przez Ciebie inicjatywę charytatywną. Wybierając obszar „Ekologia” wspierasz program „Zaadoptuj rzekę” i pomagasz chronić polskie rzeki.

Zdjęcia rzek konkursu Rzeka Roku 2014
– Klub Gaja/Tomek Piłkuła

KLUB GAJA

Klub Gaja to polska, nowoczesna organizacja ekologiczna, która buduje Pokolenie EkoXXI.

1% dla przyrody i zwierząt
KRS: 0000120069

www.klubgaja.pl
facebook.com/Klub.Gaja

Programem edukacji ekologicznej „Zaadoptuj rzekę” Klub Gaja zachęca Polki i Polaków do otaczania opieką rzek i innych akwenów oraz podejmowania działań na rzecz ich ochrony i poprawy stanu jakości wód.

www.zaadoptujrzeke.pl

Zaadoptuj rzekę 2015

Patronat

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Partner Strategiczny

Fundacja

Partner Merytoryczny

UNIWERSYTET GDAŃSKI

Partnerzy

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

Udział

Dofinansowanie

WFOŚiGW w Katowicach

Dofinansowano ze środków
Wojewódzkiego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki
Wodnej w Katowicach.

Treści zawarte w publikacji nie
stanowią oficjalnego stanowiska
organów Wojewódzkiego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki
Wodnej w Katowicach.